

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Podsetnik za učenike i roditelje

Imeničke ili pridevske?

Imeničke zamenice u rečenici imaju ulogu imenice: Neko kuca. Pridevske određuju imenicu i slažu se s njom: Ova knjiga je moja. Podelu utvrđuj prema vrsti reči, a ne samo prema tome da li je imenica napisana odmah iza nje.

Nelične imeničke zamenice

Upitno-odnosne: ko, šta; neodređene: neko, nešto; opšte: svako, svašta; odrične: niko, ništa. Primer: Neko je došao, ali niko nije ostao. Reči neko i niko su imeničke zamenice, ali imaju različito značenje.

Prisvojne i pokazne pridevske

Prisvojne označavaju pripadanje: moj, tvoj, njegov, njen, naš, vaš, njihov, svoj. Pokazne upućuju na bića, predmete i osobine: ovaj, taj, onaj. Oblici se menjaju: ova knjiga, ovaj crtež, ovo pismo.

Ostale pridevske zamenice

Upitno-odnosne: koji, čiji, kakav, koliki; neodređene: neki, nečiji, nekakav; opšte: svaki, svačiji, svakakav; odrične: nijedan, ničiji, nikakav. Primeri: Čiji je crtež? Neki učenik ga je doneo. Nijedan crtež nije izgubljen.

Rod, broj i padež u rečenici

U rečenici Razgovaramo o toj knjizi, oblik toj je ženskog roda, jednine i lokativa, kao imenica knjizi. Lice je kategorija ličnih zamenica (ja, ti, on...), a nije kategorija svih zamenica. Rod i broj ne određuju se jednako kod svih imeničkih zamenica.

Kome pripada: svoj ili njegov?

Povratna prisvojna zamenica svoj označava pripadanje subjektu: Petar je uzeo svoju svesku (Petrovu). U rečenici Petar je uzeo Markovu svesku, uz jasno utvrđen kontekst možemo reći njegovu svesku. Rečenica bez konteksta može biti dvosmislena.

Pravopis: niko, ali ni sa kim

Bez predloga pišemo spojeno: niko, ništa, nikoga, ničemu. Kada se predlog nađe između ni i oblika zamenice, pišemo odvojeno: ni sa kim, ni od koga, ni o čemu. Ne pišemo niskim.

Kako proveravati odgovore

Najpre pročitaj celu rečenicu, zatim pronađi zamenicu i odredi vrstu. Za pridevsku zamenicu pronađi imenicu s kojom se slaže. Grupa A i grupa B imaju po 10 zadataka i 40 bodova. Lične zamenice su podsetnik, a težište je na gradivu 6. razreda.

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Grupa A | 45 minuta | 40 bodova

Ime i prezime: _____

Grupa A

Datum: _____

Svaki zadatak nosi 4 boda. Prikaži postupak; piši čitko.

1. U rečenici Neko je doneo ovu knjigu izdvoji dve zamenice. Uz svaku napiši da li je imenička ili pridevska. (4 boda)

Odgovor: _____

2. Odredi vrstu neličnih imeničkih zamenica: ko, neko, svako, niko. (4 boda)

Vrste redom: _____

3. Odredi vrstu pridevskih zamenica: moj, ovaj, neki, nijedan. (4 boda)

Vrste redom: _____

4. U rečenici Razgovaramo o toj knjizi odredi rod, broj i padež zamenice toj. Napiši i imenicu s kojom se slaže. (4 boda)

Rod: _____ Broj: _____ Padež: _____ Imenica: _____

5. Dopuni: a) _____ sveska (ovaj); b) _____ dete (moj); c) _____ učenici (onaj); d) _____ olovke (tvoj). Poslednji izraz treba da bude u nominativu množine. (4 boda)

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Grupa A | nastavak

6. Petar je uzeo svesku koja pripada Petru. Preoblikuj ovu rečenicu koristeći zamenicu svoj. Objasni kome sveska pripada. (4 boda)

Rečenica i objašnjenje: _____

7. Prepiši pravilno: Nisam razgovarao niskim. Napiši još jedan pravilan spoj ni + predlog + oblik imeničke zamenice. (4 boda)

Ispravka i primer: _____

8. Odredi vrstu zamenice čiji u pitanju Čiji je ovaj crtež? Napiši osnovni oblik i vrstu zamenice ničiji. (4 boda)

Odgovor: _____

9. Napiši: a) jednu rečenicu sa neodređenom imeničkom zamenicom; b) jednu sa pokaznom pridevskom zamenicom. Podvuci zamenice. (4 boda)

a) _____ b) _____

10. U rečenici Svako može da ponese svoju knjigu izdvoji obe zamenice. Odredi imenička/pridevska i užu vrstu svake. (4 boda)

Odgovor: _____

Osvojeno: ____ / 40 Šta treba još vežbati: _____

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Grupa B | 45 minuta | 40 bodova

Ime i prezime: _____

Grupa B

Datum: _____

Svaki zadatak nosi 4 boda. Prikaži postupak; piši čitko.

1. U rečenici Ništa nije ostalo u mojoj torbi izdvoji dve zamenice. Uz svaku napiši da li je imenička ili pridevska. (4 boda)

Odgovor: _____

2. Odredi vrstu neličnih imeničkih zamenica: šta, nešto, svašta, ništa. (4 boda)

Vrste redom: _____

3. Odredi vrstu pridevskih zamenica: naš, taj, svaki, ničiji. (4 boda)

Vrste redom: _____

4. U rečenici Razgovaramo o tom crtežu odredi rod, broj i padež zamenice tom. Napiši i imenicu s kojom se slaže. (4 boda)

Rod: _____ Broj: _____ Padež: _____ Imenica: _____

5. Dopuni: a) _____ torba (taj); b) _____ pismo (naš); c) _____ učenici (ovaj); d) _____ knjige (moj). Poslednji izraz treba da bude u nominativu množine. (4 boda)

a) _____ b) _____ c) _____ d) _____

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Grupa B | nastavak

6. Ana je ponela torbu koja pripada Ani. Preoblikuj ovu rečenicu koristeći zamenicu svoj. Objasni kome torba pripada. (4 boda)

Rečenica i objašnjenje: _____

7. Prepiši pravilno: Nismo razgovarali niočemu. Napiši još jedan pravilan spoj ni + predlog + oblik imeničke zamenice. (4 boda)

Ispravka i primer: _____

8. Odredi vrstu zamenice koji u pitanju Koji crtež biraš? Napiši osnovni oblik i vrstu zamenice nečiji. (4 boda)

Odgovor: _____

9. Napiši: a) jednu rečenicu sa odričnom imeničkom zamenicom; b) jednu sa prisvojnom pridevskom zamenicom. Podvuci zamenice. (4 boda)

a) _____ b) _____

10. U rečenici Neko je doneo ovu knjigu izdvoji obe zamenice. Odredi imenička/pridevska i uži vrstu svake. (4 boda)

Odgovor: _____

Osvojeno: ____ / 40 Šta treba još vežbati: _____

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Rešenja i bodovanje - grupa A

Br.	Rešenje i raspodela 4 boda
1	Neko - imenička; ovu - pridevska. Po 1 bod za izdvajanje i po 1 za podelu svake zamenice.
2	Ko - upitno-odnosna; neko - neodređena; svako - opšta; niko - odrična. Po 1 bod.
3	Moj - prisvojna; ovaj - pokazna; neki - neodređena; nijedan - odrična. Po 1 bod.
4	Toj: ženski rod, jednina, lokativ; slaže se sa knjizi. Po 1 bod za svaku od četiri odrednice.
5	a) ova sveska; b) moje dete; c) oni učenici; d) tvoje olovke. Po 1 bod. Oni uz imenicu učenici jeste oblik pokazne zamenice onaj, ne lična zamenica.
6	Petar je uzeo svoju svesku (2 boda). Sveska pripada Petru, subjektu rečenice (2).
7	Nisam razgovarao ni sa kim (2 boda). Primer: ni od koga ili ni o čemu (2). Prihvatiti drugi pravilan spoj.
8	Čiji - upitno-odnosna pridevska (2 boda). Ničiji je osnovni oblik (1) odrične pridevske zamenice (1).
9	Primeri: Neko kuca na vrata. Ova knjiga je zanimljiva. Po 1 bod za smislenu rečenicu i po 1 za odgovarajuću podvučenu zamenicu. Prihvatiti druge tačne primere.
10	Svako - imenička, opšta; svoju - pridevska, povratna prisvojna. Po 1 bod za svaku od četiri odrednice.

Rezultat je putokaz, ne školska ocena. Od 36 do 40 bodova: sigurna primena; 29-35: dobra osnova uz male propuste; 20-28: ciljano ponavljanje; 0-19: ponovo proći podsetnik i jednostavne primere. Otvorene odgovore koji su tačni, ali drugačije formulisani, prihvatiti.

Zamenice

Srpski jezik za 6. razred | Rešenja i bodovanje - grupa B

Br.	Rešenje i raspodela 4 boda
1	Ništa - imenička; mojoj - pridevska. Po 1 bod za izdvajanje i po 1 za podelu svake zamenice.
2	Šta - upitno-odnosna; nešto - neodređena; svašta - opšta; ništa - odrična. Po 1 bod.
3	Naš - prisvojna; taj - pokazna; svaki - opšta; ničiji - odrična. Po 1 bod.
4	Tom: muški rod, jednina, lokativ; slaže se sa crtežu. Po 1 bod za svaku od četiri odrednice.
5	a) ta torba; b) naše pismo; c) ovi učenici; d) moje knjige. Po 1 bod.
6	Ana je ponela svoju torbu (2 boda). Torba pripada Ani, subjektu rečenice (2).
7	Nismo razgovarali ni o čemu (2 boda). Primer: ni sa kim ili ni od koga (2). Prihvatiti drugi pravilan spoj.
8	Koji - upitno-odnosna pridevska (2 boda). Nečiji je osnovni oblik (1) neodređene pridevske zamenice (1).
9	Primeri: Niko nije zakasnio. Moja sveska je plava. Po 1 bod za smislenu rečenicu i po 1 za odgovarajuću podvučenu zamenicu. Prihvatiti druge tačne primere.
10	Neko - imenička, neodređena; ovu - pridevska, pokazna. Po 1 bod za svaku od četiri odrednice.

Rezultat je putokaz, ne školska ocena. Od 36 do 40 bodova: sigurna primena; 29-35: dobra osnova uz male propuste; 20-28: ciljano ponavljanje; 0-19: ponovo proći podsetnik i jednostavne primere. Otvorene odgovore koji su tačni, ali drugačije formulisani, prihvatiti.